



Наукові перспективи
Видавнича група



ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-2(44)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашій Україні

Випуск 2(44)
2024

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

Асоціація науковців України

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 2(44) 2024

Київ – 2024

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

Association of Scientists of Ukraine

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 2(44) 2024

Kiev – 2024

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44))

Наукові перспективи: журнал. 2024. № 2(44) 2024. С.1398



*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р.
№ 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки:
державне управління, право та економіка*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології*

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 26.02.2024, № 8/2-24)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.



Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Заступник керівника Апарата Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Дачій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних сил України, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан);

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зорiana Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща);

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна);

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Гечбаїя Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна);

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна);

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна);

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна);

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна);

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);
Мовмига Наталія Євгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна) ;

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія) ;

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна) ;

Носирев Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна) ;

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна) ;

Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна);

П'янківська Людмила Володимирівна – кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна) ;

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юрївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна) ;

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна) ;

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна) ;

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Шапавалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна) ;

Якимчук Аліна Юрївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна) ;

Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2024

© Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління, 2024

© Асоціація науковців України, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024



ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Нонукова Л.В. <i>PREVENTION OF DOMESTIC VIOLENCE IN THE CONTEXT OF GENDER GOVERNANCE</i>	18
Karpenko L.M., Izha M.M., Korchovi D.V., Korchova T.P. <i>MEDICAL INSURANCE IN THE FINANCIAL SECURITY OF SOCIAL GUARANTEES FOR THE POPULATION OF UKRAINE</i>	28
Karpenko L.M., Izha M.M., Korchovi S.V., Gorokhovskiy M.V. <i>CONCEPTUAL PRINCIPLES OF STATE REGULATION OF THE COUNTRY'S INVESTMENT SECURITY</i>	43
Palamarchuk T.P. <i>URBANIZATION 2.0: THE FUTURE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN UKRAINE'S EVOLVING CITIES</i>	58
Sytnyk H.P. <i>GLOBAL AND NATIONAL DIMENSION OF DOMESTIC VIOLENCE IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND INTERNATIONAL SECURITY</i>	67
Андреев В.М. <i>ВПЛИВ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВИХ ВІДНОСИН В ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ</i>	76
Бататін О.Ю. <i>ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ПРОЕКТАХ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ</i>	87
Бєлай С.В., Головня А.Ф., Гуртовий Д.Є. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СИНХРОНІЗАЦІЇ ВПЛИВУ ПРОФЕСІЙНИХ СТАНДАРТІВ НА ПІДГОТОВКУ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРСОНАЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	100
Бєльська Т.В., Радіонов В.С. <i>ЕВОЛЮЦІЯ РОЗУМІННЯ ПРОБЛЕМИ ОБМЕЖЕНОСТІ РЕСУРСІВ В ФІЛОСОФСЬКО-ЕКОНОМІЧНОМУ КОНТЕКСТІ</i>	115



Яілмаз Алтіндаг 630
*ІННОВАЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ
МОДЕЛЕЙ УПРАВЛІННЯ*

СЕРІЯ «Економіка»

Kubai O.H., Kubai K.R., Mahankov I.I. 644
*FORMATION OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT STRATEGY OF
AGRICULTURAL ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS*

Гнатуш П.І., Русин-Гриник Р.Р. 657
*ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ
ЕЛЕКТРОМЕРЕЖ*

Гнатюк А.А., Макух Т.О. 671
*ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ТА КРЕДИТОРСЬКОЮ
ЗАБОРГОВАНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ*

Гринь Д.В., Олійник Д.В., Горстка О.В. 680
*ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ВІДДАЛЕНИХ
РОБОЧИХ МІСЦЬ*

Івахів А.Б. 692
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ

Коваленко Н.О. 701
*НАПРЯМКИ ПІСЛЯВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ
ТУРИСТИЧНОГО ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В
УКРАЇНІ*

Комліченко О.О., Чеbukін Ю.В., Яковенко Є.О. 715
*СТАЛІЙ РОЗВИТОК РЕГІОНА: СКЛАДОВІ, ТИПИ ТА МОДЕЛЬ ОЦІНКИ
ЙОГО РІВНЯ*

Кондрацька Л.П. 728
*НАПРЯМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В
УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ ТА УМОВИ ПІСЛЯВОЄННОГО ЙОГО
ВІДНОВЛЕННЯ*

Кулаковська Т.А., Полуліх В.М. 742
*ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ В
УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ*



СЕРІЯ «ЕКОНОМІКА»

UDC 338.2

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-644-656](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-644-656)

Kubai Oksana Hryhorivna Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Agrarian Management and Marketing, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21008, tel.: (067) 292-27-84, <https://orcid.org/0000-0001-5099-489X>

Kubai Kateryna Romanivna teacher of the separate structural unit "Technological and Industrial Vocational College, Vinnytsia National Agrarian University", Yunosty Ave., 8, Vinnytsia, 21021, tel.: (093) 481-76-29, <https://orcid.org/0000-0003-4707-0164>

Mahankov Ivan Ivanovich Master of the Faculty of Management and Law, Vinnytsia National Agrarian University, Sonyachna St., 3, Vinnytsia, 21008, tel.: (096) 877-27-47, <https://orcid.org/0009-0003-0105-5986>

FORMATION OF ANTI-CRISIS MANAGEMENT STRATEGY OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS

Abstract. At any stage of development, business entities face the question of the feasibility of developing and implementing an effective crisis management system. The growing challenges of the external environment and internal problems of the functioning of enterprises require a quick response and the application of appropriate preventive measures to overcome crisis phenomena caused by various macro- and micro-level factors. For the agricultural sector, which is characterized by special conditions of activity, the level of exposure to risk is much higher than in other spheres of economic activity, therefore the formation of the foundations of effective anti-crisis management becomes an integral component of the management system of agribusiness entities. The global socio-economic upheavals caused by the war only deepened the existing problems. The impossibility of predicting the scale and duration of this factor proves the necessity of forming an anti-crisis strategy in agricultural enterprises. The article reveals the essence and role of anti-crisis management in ensuring the financial and economic security of agrarians. enterprises. The financial results of agricultural enterprises, the volume and structure



of financial investments by types of economic activity, the volumes and structure of agricultural production by types were analyzed, the sources of investments in the fixed capital of agribusiness entities of Ukraine were characterized.

Attention is focused on the fact that the anti-crisis management program at the enterprise in modern conditions should contribute to connecting existing solutions, in particular: notification devices, event reporting systems, programs. It was established that the introduction of an effective anti-crisis management system in agricultural enterprises depends not only on the level of organization of the implementation of this mechanism at the enterprise, but also on the regulatory influence of state institutions. The main directions of anti-crisis management of agricultural enterprises are recommended.

Keywords: anti-crisis management, agricultural enterprises, SWOT analysis, investment activity.

Кубай Оксана Григорівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аграрного менеджменту та маркетингу, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (0432) 65-63-69, <https://orcid.org/0000-0001-5099-489X>

Кубай Катерина Романівна викладач відокремленого структурного підрозділу «Технологічно-промисловий фаховий коледж, Вінницький національний аграрний університет», проспект Юності, 8, м. Вінниця, 21021, тел.: (093) 481-76-29, <https://orcid.org/0000-0003-4707-0164>

Маханьков Іван Іванович, магістр факультету менеджменту та права, Вінницький національний аграрний університет, вул. Сонячна, 3, м. Вінниця, 21008, тел.: (0432) 65-63-69, <https://orcid.org/0000-0001-5099-489X>

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. На будь-якому етапі розвитку суб'єкти підприємницької діяльності зіштовхуються з питанням доцільності розробки та впровадження ефективної системи антикризового управління. Зростаючі виклики зовнішнього середовища і внутрішні проблеми функціонування підприємств потребують швидкого реагування і застосування відповідних превентивних заходів для подолання кризових явищ, викликаних різними чинниками макрота мікрорівня. Для сільськогосподарської галузі, яка характеризується особливими умовами діяльності, рівень впливу ризику значно вищий, ніж у інших сферах економічної діяльності, тому формування засад дієвого



антикризового управління стає невідомою складовою системи менеджменту суб'єктів агробізнесу. Глобальні соціально-економічні потрясіння, викликані війною, лише поглибили існуючі проблеми. Неможливість спрогнозувати масштаб і тривалість даного фактора доводить необхідність формування антикризової стратегії у аграрних підприємствах.

У статті розкрито сутність та роль антикризового менеджменту у забезпеченні фінансово-економічної безпеки аграрних підприємств. Проаналізовано фінансові результати діяльності сільськогосподарських підприємств, обсяг та структуру фінансових інвестицій за видами економічної діяльності, обсяги і структуру виробництва сільськогосподарської продукції за видами, охарактеризовано джерела інвестицій у основний капітал суб'єктів агробізнесу України.

Акцентовано увагу на тому, що програма антикризового управління на підприємстві в умовах сучасності має сприяти підключати існуючі рішення, зокрема: засоби оповіщення, системи звітування про події, програми. Встановлено, що запровадження ефективної системи антикризового управління у аграрних підприємствах залежить не лише від рівня організації впровадження даного механізму на підприємстві, а й від регулюючого впливу з боку державних інституцій. Рекомендовано основні напрями антикризового управління аграрних підприємств.

Ключові слова: антикризове управління, аграрні підприємства, SWOT-аналізу, інвестиційна діяльність.

Formulation of the problem. Today, agriculture is one of the leading branches of the Ukrainian economy. The growing needs of the population for food products and favorable conditions for the development of agribusiness are prerequisites for the growth and development of the domestic agricultural industry. However, the war, limited investment activity, imperfection of land relations and other factors do not provide an opportunity to fully utilize the development potential of the agro-industrial sector.

According to the assessment of the Ministry of Agrarian Policy of Ukraine and the Kyiv School of Economics, the total amount of losses caused to the agricultural industry as a result of the large-scale Russian invasion of Ukraine, as of 15 September 2022 r. reached 6.6 billion dollar USA. With indirect losses in rural areas economy of Ukraine due to the decrease production, blockade of ports and increase production expenses estimated at 34.25 billion dollars. USA (in particular in crop production due to the decrease production – 11.2 billion dollars. USA; in animal husbandry - 348.7 million dollars. USA; losses due to downsizing production of winter crops is estimated at 3 billion dollars. USA; perennial crops - 322 million dollars. USA; losses because of violation logistics amount to 18.5 billion dollars. USA) [1].



Therefore, an integral component of the successful activity and stable economic development of domestic enterprises is the appropriate level of financial and economic security. Achieving the highest level of stability of the enterprise's functioning and its efficiency, creating prerequisites for further successful development through timely detection, as well as prevention of external and internal threats and dangers is the goal of ensuring the financial and economic security of the enterprise [2].

Analysis of recent research and publications. The problems of adaptation of management systems of agricultural enterprises to the conditions of the impact of crisis phenomena, as well as the formation and implementation of specific approaches to anti-crisis management were reflected in the publications of domestic and foreign scientists: Belyalova T.E., Hayvoronska Yu.E., Holovach K.S., Demy D.I., Sovy O.Yu., Deb Hileman and others. At the same time, the problems are not sufficiently explored in the scientific literature crisis management organizations agricultural enterprise in war conditions.

The purpose of the article is to study the theoretical and practical foundations of the formation of the anti-crisis strategy of agrarian enterprises. To achieve this goal, the following tasks have been set: to determine the theoretical foundations of anti-crisis management; to investigate the state of functioning of the agricultural sector of Ukraine; to offer practical recommendations on the formation of the strategy of anti-crisis management of agrarian enterprises.

Presenting main material. The specificity of entrepreneurial activity in agriculture is characterized by a set of certain risk and uncertainty factors that directly affect the results of the functioning of economic entities in the countryside. Dependence on natural and climatic conditions, the use of living organisms (plants and animals), the interweaving of the economic process with the biological, the immobility of resources, raiding, the disparity of prices for resources for agricultural activity and for agricultural products, the use of land as a specific means of production, seasonality – of these and other factors influence the formation of a significantly higher level of business risk in the agricultural sector compared to other areas of economic activity.

Under these conditions, the financial condition of agricultural enterprises is an indicator of crisis phenomena in them, since it is the financial subsystem that first signals the beginning of a crisis. In this regard, the level of profit is a key financial factor in preventing a crisis situation and forming the investment component of the development of agribusiness entities.

The main indicators demonstrating the results of agricultural enterprises of Ukraine are presented in table 2.1.

The results of the calculations indicate a decrease of almost 15% in the level of profitability indicators of agricultural enterprises, while there is a 9.9% increase in the share of enterprises that suffered losses as a result of their financial and economic activities. That is, the above-mentioned factors of risk and uncertainty, as



well as the lack of systematic state support for the industry, influence the deepening of crisis phenomena in the agricultural sector.

A significant problem today is also the fact that, trying to maximize profits, agrarians will violate the proportions of the production structure, focusing attention on the cultivation of mainly plant products (monocultures), which has a detrimental effect on soil fertility , contributes to the appearance of negative ecological consequences, increases the dependence of agrarians on fluctuations in demand and offers for products on the market and is a factor in the violation of balanced land use.

Today, in the conditions of the war, all the above-mentioned factors have only intensified and many other threats have appeared related to the export of products, land pollution, a significant increase in the prices of fertilizers, plant protection products, fuel and lubricants, etc., which requires new approaches to the formation of a system of anti-crisis management in the agrarian sphere, determination of strategic directions for its implementation.

Table 2.1

The results activity agricultural enterprises of Ukraine, 2015 –2022 years

Indexes	Years					2022 in % by 2015
	2015 _	2019	2020	2021	2022	
The number of employees, thousands of people	500.9	472.1	449.8	446.8
Enterprises that were held profit before taxation, in % of the total quantity	9.0	83.5	83.2	89.0	79.1	x
financial result, UAH million	127609.5	115852.7	108113.9	246625.9	124031.8	97.2
Enterprises that received loss before taxation, in % of the total quantity	11.0	16.5	16.8	11.0	20.9	x
financial result, UAH million	25612.9	22299.1	26072.8	8128.4	37257.2	145.5
Clean profit (loss), million hryvnias	101912.2	92892.9	81509.3	237639.8	85901.2	84.2
Enterprises that received a clean profit, in % of the total quantity	88.9	83.5	83.1	89.0	79.0	x
financial result, million hryvnias	127525.5	115197.6	107592.8	245770.3	123163.1	96.5
Enterprises that received a clean loss, in % of the total quantity	11.1	16.5	16.9	11.0	21.0	x
financial result, million hryvnias	25613,3	22304,7	26083.5	8130.4	37261.9	145.4
Level profitability operating room activity, %	43.0	19.8	19.2	41.9	21.0	x
Level profitability the whole activity, %	30.4	16.6	14.0	37.8	14.1	x
Financial result before taxation, million hryvnias	101996.1	93553.6	82041,2	238497.5	86774.7	85.1

Source: calculated by data [3]



The growing role of the agricultural industry in the development of the national economy requires the large-scale development of an innovative component that will ensure the environmental friendliness of agricultural activity and the growth of product quality, which will lead to the strengthening of food security. Therefore, in order to ensure the solid foundations of the financial and economic development of the strategically important agricultural industry, it is necessary to create a favorable investment climate in order to attract innovative investment projects in agricultural production.

The actual volumes of investment flows in the agriculture of Ukraine in dynamics are presented in table 2.2.

Table 2.2

Amount and structure of capital investments by types of economic activity, 2015 –2022 years _

Activities	Years						2022 _ in % by 2015
	2015 _	2018	2019	2020	2021	2022	
Industry, million hryvnias	87756.0	199896.0	254196.2	180537.4	242922.9	126112.6	143.7
In % to the total	32.1	34.5	40.7	35.5	36.0	30.8	x
Construction, million hryvnias	43463.7	55993.9	62346.6	39614.9	55724.6	32627.6	75.1
In % to the total	15.9	9.7	10.0	7,8	9.8	8.0	x
Transport, warehousing, million hryvnias	18704.0	50078.3	43792.8	34884.6	43944.6	49532.9	264.8
In % to the total	6.8	8.7	7.0	6.9	7.1	12.1	x
Agriculture, forest and fish household, million hryvnias	30154.7	66104.1	59129.5	50679.7	69950.3	51439.5	170.6
In % to the total	11.0	11.4	9.5	10.0	9.3	12.6	x
Agriculture, hunting and services, million hryvnias	29309.7	65059.4	58555.4	50189.4	67992.6	49612.0	169.3
In % to the total	10.7	11.2	9.4	9.9	9.1	12.1	x
Total, million hryvnias	273116.4	578726.4	623978.9	508217.0	673899.3	409660.0	150.0

Source: calculated by data [4]

Table 2.2 shows the fact that during the presented period from 2018, the volume of investments in the agricultural sector is decreasing, although in comparison with 2015, we note a significant relative growth of 70.6%. At the same time, a 1.6% increase in the share of investments in the agricultural sector in the total volume of capital investments is an encouraging fact.

In order to further assess the prospects for the development of the agricultural sector in the context of the formation of an anti-crisis strategy, we will consider the main sources of investment resources directed to the fixed capital of agricultural enterprises (table 2.3).



Table 2.3

Sources of investments in the fixed capital of agribusiness entities of Ukraine, 2015-2021 years

Years	Indexes	Investments in fixed capital, everything	including by funding sources : state budget funds	funds local budgets	own funds enterprises	loans banks, etc. and loans	Funds investment companies	others sources financing
2015	million hryvnias	30154.7	159.8	30.6	23921	5931.4	-	111.6
	%	100	0.53	0.10	79.33	19.67	-	0.37
2018	million hryvnias	66104	119	79.3	57378.2	8401.8	99.2	26.4
	%	100	0.18	0.12	86.80	12.71	0.15	0.04
2019	million hryvnias	59129	254.3	106.4	53706.9	5037.8	-	23.7
	%	100	0.43	0.18	90.83	8.52	-	0.04
2020	million hryvnias	36442.0	103.7	31.1	33033.9	3138.9	20.5	-
	%	100	0.28	0.08	90.64	8.61	0.05	-
2021	million hryvnias	49127.0	96.8	67.5	44627.2	4310.7	-	-
	%	100	0.20	0.14	90.84	8.77	-	-
2021 until 2015	%	162.9	60.6	220.5	186.6	72.7	-	-

Source: calculated by given [3]

According to the results of the calculations, the main source of investment flows in agribusiness is the own funds of enterprises, the share of which is increasing in dynamics. This trend indicates the strengthening of the financial stability of agricultural enterprises due to the growth of financial autonomy and the reduction of dependence on external sources of financing. At the same time, the indicated situation reduces the possibility of increasing the profitability of the assets of agribusiness entities as a result of the increase in profitability due to the use of raised capital. However, we observe a decrease in the demand for credit resources, which, in turn, affected the decrease in the share of loan funds in the structure of investment sources.

As for the financing of the agricultural industry at the expense of the state budget, here the tendency to decrease the total volume of financing and their share in the overall structure of financial sources has acquired a clear downward vector, which is also a factor in the growth of financial risk for the industry and causes a weakening of economic security. Although, it should be noted that the role of the state in ensuring innovation and investment development of the agrarian sector of the economy is not limited to budgetary support. A significant role here is played by the creation of a favorable investment climate, the improvement of the legal framework in the field of economic and tax regulation, the development of state programs for targeted development, etc.

Separately, it is worth noting the fact that the absolute volume and specific weight of such a source of investment investments as funds from local budgets is



growing during the presented period. Of course, compared to other sources of financing, this direction is quite limited, however, the emerging trend became possible thanks to the administrative reform, which expanded the financial independence of communities.

In modern economic conditions, an unconditional risk factor is also intensive land use, associated with the growth of demand for export-oriented agricultural products, in particular – plant products. Consider these trends with the help of table 2.4.

Thus, the information presented in the table demonstrates the fact that the trend of growth in the production of plant products and, accordingly, the reduction in the production of livestock products is quite threatening for the agricultural industry, since the principles of balanced development are violated, the opportunities for diversification of activities (both related and unrelated), the dependence on any changes in the market conditions increases, the share of raw materials export increases, etc.

So, based on the conducted studies of the functioning of agriculture for 2015-2022, it is worth noting that the existing situation requires the application of various measures to ensure the financial and economic security of enterprises in the industry and prevent crisis phenomena in them.

Table 2.4

Volumes and structure of production of agricultural products by types, million UAH (at constant prices of 2016), 2015-2022 years

Types of products	Years					2022 in % by 2015
	2015	2019	2020	2021	2022	
Product Agriculture	596832.8	680982.4	612121.5	712566.3	534380.3	119.4
product crop production	453016.9	538705.6	473377.0	580267.7	417907.6	128.1
in % to the total	75.9	79.1	77.3	81.4	78.2	x
animal husbandry product	143815.9	142276.8	138744.5	132298.6	116472.7	92.0
in % to the total	24.1	20.9	22.7	18.6	21.8	x

Source: calculated by given [3]

The main function of agriculture is to ensure food security, therefore, the strengthening of integration processes in the economy requires an increase in the volume and quality of the produced products and the efficiency of the functioning of agricultural enterprises. The changing competitive environment in which agricultural producers work requires effective and efficient management solutions to ensure the growth of competitiveness and prevent crisis situations that will threaten the financial and economic security of enterprises.

In global practice, in order to ensure high efficiency of anti-crisis management in the field of agribusiness, a significant range of tools is used to neutralize possible risks in the agricultural sector both at the level of enterprises and from the state, which makes it possible to form an appropriate risk management strategy.



At the same time, a necessary condition for the stabilization of the existing situation in the agrarian sphere is the adaptation of the agrarian policy of Ukraine to the relevant provisions of the Common Agrarian Policy of the EU, bringing domestic legislation in this area into compliance with the requirements related to Ukraine's accession to the EU. At the same time, legislative and normative legal acts, which will be difficult for farmers to implement in the conditions of war, it is advisable to adopt it with a delayed period of implementation - after the end of martial law (and in some cases – with the introduction of the adaptation period of the validity of individual provisions after its completion) [1].

The specific features of the functioning of agriculture make it necessary to apply a comprehensive risk management strategy that would ensure their neutralization, for which it is necessary to spend SWOT analysis activity agricultural sector of Ukraine (table 2.5).

Table 2.5

Matrix of SWOT analysis of the environment of functioning of agricultural enterprises of Ukraine

Strengths	Weak sides
<ol style="list-style-type: none">1. High level of financial autonomy of agricultural enterprises [5].2. Relatively low cost of labor resources.3. Convenient geographical location and favorable climatic conditions for conducting agribusiness.4. Security we give birth soil.5. Growing export potential industry.6. Use of alternative energy sources.	<ol style="list-style-type: none">1. Violation of the principles of balanced development as a result of the rapid development of the crop industry and the reduction of the livestock industry [6].2. A low share of the use of the capital employed, which limits the possibilities of increasing the return on capital.4. Minimization of the organic component in ensuring soil quality and fertility.4. Unsystematic state participation in agribusiness support.5. Irregular cash flows.6. Lack of risk management skills.7. Low share of insurance as a risk neutralization tool.
Opportunities	Threats
<ol style="list-style-type: none">1. Implementation of " climatic optimized » rural economy.2. Diversification of activities and access to new markets [7].3. Growth in the share of exports of finished products.4. Stimulation of the investment and innovation component of the development of the industry.5. Teaching local rural population (especially young people) skills modern running an agrarian enterprise.6. Growing demand for agricultural products in the world.7. Application of "agrarian receipt".8. Application instruments of public-private partnership.9. Insurance risks.10. Stimulation development of small business and rural tourism.	<ol style="list-style-type: none">1. War on the territory of Ukraine.2. Logistical and political problems with exporting products.3. Rapid growth in prices for fertilizers, plant and animal protection products, etc.4. Excessive level of soil chemicalization .5. Reducing the number of labor resources.6. Cases of raider attacks on agribusiness subjects.3. Change in climate and weather conditions.

Source: generated by the author



The conducted analysis shows that today the conditions of functioning of agricultural enterprises in Ukraine are subject to influence and depend both on the strengths and opportunities, and on the weaknesses and threats of activity, the totality of which indicates the expediency of applying strategies of diversification and gradual development, which will give an opportunity reduce the level of risk and ensure more efficient use of available material and financial resources.

In such conditions, as noted by Sova O.Yu. and Morozov E.Yu., the most typical anti-crisis solutions for economic entities are the following:

1) proposals for significant changes to the enterprise's activities, in particular, revision of the enterprise's goals and mission, implementation of innovative planning management methods, outsourcing, search for new product sales markets and resource suppliers;

2) improvement of the financial management system at the enterprise, diversification of activities, restructuring of debt, attraction of additional capital, optimization of costs, updating of technologies, revision of price policy; reorganization of the form of doing business through a merger or acquisition;

3) increasing the level of competence of managers, improving the motivation of personnel in terms of creating new incentive schemes for employees, a modular system of compensation for free time, forming a corporate culture, encouraging teamwork, changing the organization of work, as well as applying unpopular steps: reducing employment and reducing wages;

4) strengthening control functions at the enterprise through the implementation of systematic control over the performance of assigned tasks, strengthening the responsibility of each employee for the final result, additional financial monitoring, implementation of the TQM system, regardless of the degree of their independence of production units, audit of their activities, etc. [8].

We agree with the opinion of Holovach K.S. regarding the fact that to ensure sustainable development development agricultural enterprises it is necessary to apply appropriate main directions anti-crisis nature:

– overcoming crisis at the expense of use by the state is more effective financial and credit leverage and promotion budgetary investments in food sphere;

– introduction strict price control and effective systems assessments and level control manageability ;

– introduction of rational enterprise reform and systematization in the management process in order to ensure food security and business development;

– application of active management of situations as a process of changing values production parameters, has the greatest influence on the achievement of management goals [9] .

To determine the main directions of the anti-crisis management strategy at the enterprise, it is necessary to develop an anti-crisis program, the content of which should be as follows:



1. Determination of the causes of the emergence of the crisis, the scale and depth of the crisis phenomena.
2. Setting target indicators of anti-crisis management at the enterprise.
3. Determination of resource and time limits of the anti-crisis process.
4. Clear formulation and timing of anti-crisis measures with a detailed plan for their implementation.
5. Determination of sources of financing of the anti-crisis program.
6. Development of a mechanism for monitoring the implementation of the anti-crisis program at the enterprise.

Of course, the choice and implementation of the anti-crisis strategy of the enterprise depends on the specific conditions of its operation and factors of external and internal influence. However, a clear vision of the parameters of the anti-crisis strategy by the management of the enterprise will make it possible to reduce the probability of crisis situations in the future, reduce the amount of possible losses due to the exacerbation of the crisis situation, strengthen the adaptive capabilities of the enterprise, and increase the strategic potential of effective resistance to crisis phenomena.

Conclusions. The conducted study of the theoretical and practical foundations of the formation of the anti-crisis management strategy of agrarian enterprises makes it possible to conclude that agribusiness subjects are constantly under the influence of a significant number of internal and external factors that can cause prerequisites for the development of crisis phenomena. The dynamic and changing market environment in which agricultural enterprises operate, the war, which has caused global challenges in all spheres of social life, require effective management solutions from managers, which will ensure the prevention of possible crisis phenomena and quickly respond to all threats, preventing irreversible consequences and ensuring the achievement of one's own economic interests and the needs of society.

The specificity of the activities of agricultural sector enterprises increases the probability of crisis phenomena caused also by changes in climate, weather conditions, the use of biological organisms, etc. Therefore, managers of agricultural enterprises face the important task of timely identification of the prerequisites of crisis phenomena and adequate response to them, which is possible if a clear anti-crisis strategy is developed, taking into account strengths, opportunities, as well as weaknesses and threats. An effective tool for carrying out such activities is the development of an anti-crisis program, which will contain a clear algorithm for preventing and overcoming crisis phenomena at the enterprise. At the same time, it should be noted that the key role in this process is played by the level of preparedness of management personnel regarding the preparation and implementation of anti-crisis measures at the enterprise. It is worth noting that a clear definition of the criteria of the anti-crisis strategy by the management of the enterprise will lead to a



decrease in the probability of the development of crisis situations in the future, will ensure a reduction in the amount of possible losses caused by the exacerbation of the crisis situation, will strengthen the adaptive capabilities of the enterprise, and will make it possible to accumulate strategic potential for effective resistance to crisis phenomena. Therefore, the basis of the formation of anti-crisis management of agricultural enterprises should be not only measures to overcome and get out of the crisis, but also measures that ensure the prevention of crisis situations. The effectiveness of the anti-crisis management system of agricultural enterprises is directly dependent on a clear definition of the goal and main tasks, the subject and object of anti-crisis management, basic principles, analysis of the effectiveness of anti-crisis actions.

References:

1. Ahrarnyi sektor ekonomiky: pidsumky 2022 ta prohnoz na 2023 rik [The agricultural sector of the economy: the results of 2022 and the forecast for 2023]. *Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen – National Institute of Strategic Studies*. Retrieved from: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ahrarynyy-sektor-ekonomiky-pidsumky-2022-ta-prohnoz-na-2023-rik> [in Ukrainian].
2. Belyalov, T.E., & Korin, I.V. (2017). Finansovo-ekonomichna bezpeka pidpriemstva ta napriamy yii pidvyshchennia [Financial and economic security of the enterprise and directions for its improvement]. *Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia – Eastern Europe: Economy, Business and Management*. Vol. 2 (07). P.235 – 238 [in Ukrainian].
3. Silske hospodarstvo Ukrainy: statystychnyi zbirnyk. 2022 [Agriculture of Ukraine: statistical collection. 2022]. Retrieved from: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/zb/09/S_gos_22.pdf [in Ukrainian].
4. Derzhavna sluzhba statystyky [State Statistics Service]. Retrieved from: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Kubai, O. G., & Zastavnyuk, O. A. (2022) Udoskonalennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky v systemi antykryzovoho upravlinnia ahrarnoho pidpriemstva [Improvement of financial and economic security in the anti-crisis management system of an agrarian enterprise]. *Ahrosvit - Agroworld*, 4. P. 68–78. [in Ukrainian].
6. Kubai, O.H. (2021). Problemy ta perspektyvy rozvytku haluzi roslynnystva v kontekstizbalansovanoho vykorystannia zemel silskohospodarskoho pryznachennia. [Problems and prospects for the development of crop production in the context of sustainable use of agricultural land]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyky - Economics, finance, management: topical issues of science and practice*, vol. 2 (56), pp. 79-94.
7. Kubai, O. & Deneha, Yu. (2021). Dyversyfikatsiia diialnosti yak faktor zbalansovanoho rozvytku ahrarnykh pidpriemstv [Diversification of activity as a factor of balanced development of agricultural enterprises]. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid - Investments: practice and experience*, vol. 21, pp. 85-92. [in Ukrainian].
8. Sova O.Yu., & Morozov O.E. (2020). Suchasna paradyhma antykryzovoho upravlinnia pidpriemstvom. Modern paradigm of anti-crisis management of the enterprise. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy – Economics and enterprise management*. Volume 31(70). No. 2. P.43–47. [in Ukrainian].



9. Golovach, K.S., & Golovach, O.P., & Semenchuk, N.I. (2020). Model preventyvnogo antykrizovoho upravlinnia u silskohospodarskykh pidpriemstvakh [The model of preventive anti-crisis management in agricultural enterprises]. *Naukovo-vyrobnychiy zhurnal «Biznes-navigator» – Scientific and industrial journal "Business Navigator"*. Vol. 5(61) P.42–47. Retrieved from: <http://www.business-navigator.ks.ua/2020/61-2020>. [in Ukrainian].

Література:

1. Аграрний сектор економіки: підсумки 2022 та прогноз на 2023 рік. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ahramnyu-sektor-ekonomiky-pidsumky-2022-ta-prohnoz-na-2023-rik> (дата звернення 12.02.2024).

2. Белялов Т.Е., Корінь І. В. Фінансово-економічна безпека підприємства та напрями її підвищення. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Вип. 2 (07). 2017. С.235 – 238.

3. Сільське господарство України: статистичний збірник. 2022. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2023/zb/09/S_gos_22.pdf (дата звернення: 12.02.2024).

4. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 11.02.2024).

5. Кубай О. Г., Заставнюк О. А. Удосконалення фінансово-економічної безпеки в системі антикризового управління аграрного підприємства. *Агросвіт*. 2022. № 4. С. 68–78. DOI: 10.32702/2306-6792.2022.4.68

6. Кубай О.Г. Проблеми та перспективи розвитку галузі рослинництва в контексті збалансованого використання земель сільськогосподарського призначення. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 2 (56). С. 79 – 94. DOI: 10.37128/2411-4413-2021-2-6

7. Кубай О.Г., Денегу Ю.В. Диверсифікація діяльності як фактор збалансованого розвитку аграрних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 21. С. 85 – 92. DOI: 10.32702/2306 6814.2021.21.85

8. Сова О.Ю., Морозов О.Є. Сучасна парадигма антикризового управління підприємством. *Економіка та управління підприємствами*. 2020. Том 31(70). №2. С.43–47. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-45>

9. Головач К.С., Головач О.П., Семенчук Н.І. Модель превентивного антикризового управління у сільськогосподарських підприємствах. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2020. Вип. 5(61) С.42–47. URL: <http://www.business-navigator.ks.ua/2020/61-2020>. DOI: <https://doi.org/10.32847/business-navigator.61-6>